

EVALUATIE

STICHTING ONDERNEMERSFONDS ASSEN

Voor u ligt het evaluatierapport van de Stichting Ondernemersfonds Assen (OFA). Het OFA is sinds 2011 actief en heeft als hoofddoel het ondernemingsklimaat in de gemeente Assen te versterken. Met bijbehorende subdoelen als het (economisch) functioneren van de ondernemers bevorderen, samenwerkingsverbanden tussen stakeholders versterken en winkel- en werkgebieden aantrekkelijk maken en houden voor inwoners, overige bezoekers en werknemers. De financiële voeding onder het fonds is een verhoging van de OZB voor niet-woningen. Dit geld komt ten goede aan het OFA. Middels een systeem van trekkingsrechten worden de middelen verdeeld over diverse geografische gebieden en sectoren.

De laatste evaluatie heeft plaatsgevonden in 2016. De bevindingen van het onderzoek naar de prestaties en functioneren van het OFA in de periode 2017-2021 zijn gepresenteerd in dit rapport. De geformuleerde conclusies en aanbevelingen zijn bedoeld als leidraad voor gesprekken binnen het fonds, en resulteert bij voorkeur in concrete acties.

Het eindresultaat is voorafgegaan door verschillende stappen en de toepassing van diverse onderzoeksmethoden. De eerste stap focust zich op het analyseren van de kwantitatieve prestaties en het functioneren van het OFA in de periode 2017-2021. Vervolgens zijn direct betrokken stakeholders middels individuele en groepsgesprekken bevraagd over onder andere de prestaties, werkwijze en de samenwerking binnen het OFA. Tot slot zijn de bevindingen, conclusies en aanbevelingen in de derde stap gedocumenteerd.

De evaluatie toont aan dat er diverse uitdagingen aanwezig zijn om de effectiviteit van de middelen die beschikbaar zijn binnen het Ondernemersfonds te vergroten. Die uitdagingen zijn deels organisatorisch van aard, maar ook procesmatig, inhoudelijk en budgettair.

Allereerst op hoofdpijnen de conclusies:

- **1. Ondernemersfonds een anker voor organiserend vermogen.**

Aantoonbaar heeft het Ondernemersfonds een bijdrage geleverd aan allerlei soorten projecten die een impuls betekenen voor het organiserend vermogen, de aantrekkelijkheid en het functioneren van enerzijds Assen en anderzijds de als trekkingsrecht gedefinieerde deelsectoren en deelgebieden.

- **2. Samenwerking komt op verschillende fronten tot wasdom (en daarmee de bestedingen).**

We zien dat in de periode 2017-2021 de samenwerking van diverse sectoren op gang is gekomen. Grote stappen zijn gezet in de sectoren onderwijs, zorg, agrarisch en toeristisch-recreatief. In het geval van de twee eerstgenoemden is de stimulerende rol van Ondernemend Assen (OA) essentieel geweest. Dit leidt ook tot meer projecten/bestedingen.

- **3. Samenwerking niet overal vanzelfsprekend**

Desondanks blijft de samenwerking bij enkele trekkingsgerechtigden nog achter. De voornaamste sectoren zijn sport, cultuur en defensie/overheid. Binnen deze sectoren is feitelijk geen trekkingsgerechtigde organisatie aanwezig. Al worden in de laatste sector sinds 2021 hernieuwde stappen gezet om tot een samenwerking te komen.

- **4. Stadsbrede budget wint aan bekendheid**

Het stadsbrede budget wint aan populariteit. Indien we de periode van de coronapandemie buiten beschouwing laten dan wordt het stadsbrede budget jaarlijks in het geheel gebruikt. Dit vraagt om een nieuwe blik op de omvang van het budget.

- **5. Grote tevredenheid over procedures**

Bij alle trekkingsgerechtigde organisaties en bij de organisaties die regelmatig een beroep doen op het stadsbrede budget is een grote tevredenheid aanwezig over de procedurele handelswijze van het OFA.

- **6. Weinig draagvlak voor aanvullende top-down criteria**

Het Ondernemersfonds in Assen kenmerkt zich door een bottom-up benadering met veel vrijheid voor trekkingsgerechtigde gebieden/sectoren. Ook de omgang met het stadsbrede budget laat zich beschrijven door een benadering van vertrouwen en verantwoordelijkheidsgevoel van organisatoren. Regels zijn pas nodig indien het zelforganiserend vermogen te wensen overlaat. Deze houding wensen de trekkingsgerechtigden te koesteren.

- **7. Doorontwikkeling organisatie gewenst**

Op onderdelen is het noodzakelijk om de huidige organisatiestructuur door te ontwikkelen. Statutair is er een prominente rol in de organisatiestructuur aanwezig voor het Platform Ondernemend Assen (POA). Een koerswijziging is gewenst om de governance te versterken.

- **8. Slimme verbeteringen in zichtbaarheid maar investeringen kent grenzen**

Sinds de voorgaande evaluatie zijn de nodige verbeteringen doorgevoerd om de bekendheid van het Ondernemersfonds in de gemeente te vergroten. Investerings zijn gedaan in zichtbaarheid op social media, het frequenter versturen van nieuwsberichten en zichtbaarheid tijdens activiteiten.

- **9. Onzekerheid over inkomsten weeffout in systeem**

Een thema met urgentie is de jaarlijkse onzekerheid over het beschikbare budget afkomstig uit de OZB-opslag. Waar de meeste andere fondsen in Nederland de inkomsten hebben vergrendeld door een vast jaarlijks bedrag als OZB-opslag af te dragen aan het Ondernemersfonds, zijn de inkomsten in Assen afhankelijk van de waardeontwikkeling van het commercieel vastgoed en het aandeel van de leegstand.

- **10. Structureel verhogen budget nu niet aan de orde maar wel correctie nodig**

Los van de constatering dat er zekerheid nodig is over de jaarlijks inkomsten, is de vraag opportuun of de jaarlijkse afdracht aan OFA verhoogd dient te worden door de hoogte van de opslag aan te passen. De voornaamste achterliggende indicator van deze vraag is de toenemende vraag naar stadsbreed budget.

Gevolgd door op hoofdlijnen de aanbevelingen:

- **1. Correctie financieringsstructuur noodzakelijk**

Het feit dat de inkomsten van het OFA afhankelijk zijn van het aandeel leegstand en de waardeontwikkeling van het vastgoed heeft een behoorlijke impact op de jaarlijkse exploitatie. Om dit te veranderen is het beter wanneer de afdracht van OFA een vast % vormt van de totale OZB inkomsten niet-woningen van de gemeente Assen.

- **2. Niet het moment voor substantiële structurele verhoging afdracht en herverdeling verhouding gebruiker-eigenaar**

De aanbeveling luidt om in ieder geval in 2022 en 2023 het tarief per gebruiker en eigenaar van een niet-woning niet te verhogen. Dit geldt ook voor de verhouding gebruiker-eigenaar. Wel nuttig is het gesprek hierover opstarten.

- **3. Wijzig financieringsstructuur binnenstad**

Specifiek voor de binnenstad is het advies om het bestaande trekkingsrecht anders te bestemmen. Niet meer bij MKB Retail maar bij Vaart in Assen (VIA). VIA is het orgaan waar de integrale samenwerking plaatsvindt. Ook is het van belang om het huidige budget voor de binnenstad uit te breiden waar mogelijk.

- **4. Beheer trekkingsrecht defensie door Ondernemend Assen**

Deze periode is door de trekkingsgerechtigde defensie en overheid geen zelfstandige opname geweest door de sector. Hierdoor stapelt de reserve zich op. Recentelijk zijn er op initiatief van OA enkele personen opgestaan die namens de sector als aanspreekpunt willen fungeren. In 2022 worden concrete vervolgstappen verwacht met als doel dat OA als aanjager gaat fungeren van het budget. Vergelijkbaar met de sectoren zorg en onderwijs.

- **5. Blijf werken aan samenwerkingsmodel sectoren sport en cultuur**

Voor de stad en voor het functioneren van OFA is het van belang dat de sectoren sport en cultuur zich organiseren zodat de sectoren zelf weer de beschikking krijgen over het trekkingsrecht. Er zijn diverse kansen en mogelijkheden aanwezig.

- **6. Onderzoek integrale aanpak stadsbrede projecten als startpunt extra budget**

Het op voorhand reserveren van extra budget voor stadsbreed door het trekkingsrecht te vergroten van 15% naar 25% wordt echter niet als het juiste middel gezien. Wel zien de trekkingsgerechtigden andere kansen om het budget te vergroten. Zij wensen op voorhand inzichtelijk te hebben waar precies de extra financieringsbehoefte aanwezig is. Kortom, een plan voor stadsbreed budget.

- **7. Organiseer overleg tussen de regelmatig aanvragers**

Bij de regelmatig aanvragers van stadsbreed budget is de behoefte aanwezig om vaker met elkaar samen te komen om ervaringen uit te wisselen en slimme koppelingen te leggen.

- **8. Actievere rol gemeente in bekendheid en verbinding**

De stakeholders vragen om een actievere rol van de gemeente Assen ten aanzien van het Ondernemersfonds. Diverse instrumenten ter promotie en verbinding worden niet maximaal benut.

- **9. Meer aandacht gewenst voor verantwoording projectmiddelen**

Het bestuur van het OFA geeft aan dat er door de trekkingsgerechtigden (incl. regelmatig aanvragers stadsbreed) te weinig aandacht uitgaat naar het verantwoorden van projectresultaten.

- **10. Enkele gerichte aanpassingen aan model Raad van Advies**

Bij de trekkingsgerechtigden is begrip aanwezig voor het wijzigen van de rol van Platform Ondernemend Assen (POA) in een bredere Raad van Advies. Deze raad kent een vertegenwoordiging van alle trekkingsgerechtigden. De adviesraad geeft het bestuur gevraagd en ongevraagd advies. Toezicht is dus niet het vertrekpunt.

STADSKRACHT
retail & gebiedsmanagement

INFO@STADSKRACHT.NL